

บทที่ 1

ประวัติการพัฒนาขึ้นของทฤษฎีการเงิน

(The Historical Development of Monetary Theory)

ในบทนี้จะเป็นการสรุปถึงประวัติความเป็นมาและการพัฒนาขึ้นของทฤษฎีการเงิน (monetary theory) และเนื่องจากการสรุปที่ต้องการสาระพอสั่งเขป ก็จะเลือกเน้นการอธิบายโดยวิธีการแบ่งกลุ่มของนักคิด (philosophers) และนักเศรษฐศาสตร์ ที่ซึ่งผลงานของเขาเหล่านั้นก่อให้เกิดการสร้างสรรความรู้ในทาง เศรษฐศาสตร์ให้ก้าวหน้าเพิ่มขึ้นมา โดยจะเป็นการที่จะแสดงให้เห็นว่าพวกนักทฤษฎีในสมัยแรก ๆ นั้นได้มีแนวความคิดอย่างไรเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสภาวะทางการเงิน (monetary phenomena) กับสภาวะของกิจกรรมทาง เศรษฐกิจ (economic activity) ซึ่งเราก็จะสามารถมองเห็นถึงแนวความคิด โครงร่างการวิเคราะห์ในเรื่องดังกล่าวเป็นยุค เป็นสมัยไป

นักคิดในศตวรรษที่ 16, 17 และ 18 ก็เผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจส่วนใหญ่แล้วเหมือน ๆ กับปัญหาที่เผชิญอยู่ในทุกวันนี้ อันได้แก่ ปัญหาระดับการจ้างงานที่อยู่ต่ำกว่าระดับการจ้างงานเต็มที่ (less than full employment), ปัญหาเงินเฟ้อ, ปัญหาทางด้านความ เชื่อมั่นของการจำ เจริญเติบโตซึ่งกิจกรรมทาง เศรษฐกิจ ดังนั้นลักษณะรูปแบบของนโยบายที่จัดทำก็จะเป็นไปดังนี้ ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ (depression) นโยบายก็จะเป็นแบบขยาย เติบโตของธนาคารและปริมาณเงินหมุนเวียนให้เพิ่มขึ้น และในสภาวะที่อยู่ในระดับของการจ้างงานเต็มที่และระดับราคากำลังเพิ่มสูงขึ้น นโยบายก็จะเป็นไปในแบบการจำกัด การขยายตัวของปริมาณเงิน (restrict) ซึ่งลักษณะของการดำเนินงานนโยบายดังกล่าวนี้ก็ยังคงใช้ปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบัน

ในทางตรงกันข้าม นักเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่ในศตวรรษที่ 19 และตอนต้นของศตวรรษที่ 20 ซึ่งได้มุ่งเน้นปัญหาทางด้านขบวนการกำหนดราคา (pricing process)

โดยมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการที่จะทราบถึงวิธีการจัดสรร (allocate) การใช้ทรัพยากรการผลิตที่มีอยู่จำกัดให้เป็นไปอย่างดีที่สุดและวิธีการกำหนดราคาทั้งของทรัพยากรการผลิตและผลผลิตขั้นสุดท้าย ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์ในยุคนี้แทบจะละทิ้งปัญหาเศรษฐกิจโดยส่วนรวมไปเลย ทั้งนี้ก็เพราะว่า โดยส่วนใหญ่แล้วก็จะไปสมมติว่า การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างเต็มที่แล้ว ถึงแม้ว่าจะเป็นที่ยอมรับกันดีว่าในสภาพความเป็นจริงนั้นการใช้ทรัพยากรยังถูกใช้ไม่เต็มที่ก็ตาม แต่เนื่องจากการที่มีการยอมรับกฎของ Say ที่ว่า ซัพพลายจะเป็นสิ่งที่สร้างดีมานด์ให้เกิดขึ้น (Production creates its own demand) ซึ่งภายใต้ข้อสมมติฐานนี้ ภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำจะเป็นเพียงสภาพเศรษฐกิจชั่วคราวเท่านั้นที่เบี่ยงเบนจากสภาพปกติ คือสภาพที่มีการใช้ทรัพยากรอย่างเต็มที่ ในระยะยาวแล้วการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาเท่านั้น ซึ่งระดับของผลผลิตและระดับการจ้างงานจะไม่มี การเปลี่ยนแปลง

แนวความคิดในศตวรรษที่ 16 (The Sixteenth Century)

Jean Bodin (1530 - 1596)

ผลงานทางเศรษฐศาสตร์ที่ถูกเขียนขึ้นมาส่วนใหญ่แล้วจะเป็น เรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ในยุคนั้นสมัยนั้น ในช่วงศตวรรษที่ 16 และศตวรรษที่ 17 เป็นศตวรรษที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางด้านราคา (period of price revaluation) ดังนั้นนักคิดทางด้านเศรษฐศาสตร์ โดยส่วนใหญ่ในช่วงเวลานี้ก็มุ่งที่จะอธิบายถึงสาเหตุของการเพิ่มขึ้นของระดับราคา

จาก "Reply to the Paradoxes of Malestroit Concerning the Dearness of All things and the Remedy therefore" ของ Jean Bodin ที่ได้พยายามชี้แจงให้เห็นถึงเหตุผลต่าง ๆ ที่จะทำให้ระดับราคาในประเทศฝรั่งเศสเพิ่มสูงขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 16 เหตุผลที่เป็นพื้นฐานของการเพิ่มขึ้นของระดับราคา ที่สำคัญก็คือ จำนวนของโลหะทองคำและเงินที่มีอยู่จำนวนมากมาย, การผูกขาด, การหายาก (scarcity),

การใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยของกษัตริย์, การลดจำนวนเนื้อของโลหะมีค่าที่ใช้ทำเหรียญทอง
(debasement of the coinage)

จากแนวคิดของ Bodin ที่แสดงออกมาก็คำนวณแนวความคิดดั้งเดิม Malestroit ที่มีความเชื่อที่ว่าระดับราคาในประเทศฝรั่งเศสไม่ได้มีระดับที่สูงกว่าที่เป็นมาในอดีตแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะต้นทุนของสินค้าทั้งที่เป็นทองคำ และโลหะเงินไม่ได้เพิ่มขึ้นมากกว่าแต่ก่อนเลย ซึ่ง Bodin กล่าวแย้งในเรื่องดังกล่าวนี้โดยยกเอาหลักฐาน (evidence) บางอย่างขึ้นมาเป็นการอธิบายประกอบโดยชี้ให้เห็นว่า ราคาของที่ดินจำนวนหนึ่ง (โดยเขาสมมติให้ทั้งปริมาณและคุณภาพของที่ดินเหมือนกัน) เมื่อ 100 ปี ก่อนหน้านั้นมีค่าเป็น 20 เท่าของมูลค่าของข้าวสาลีและเหล้าไวน์ แต่ต่อมาในระยะ 50 ปี หลังที่ผ่านมานี้ มีค่าเหลือเพียง 3 เท่าของมูลค่าของข้าวสาลี และเหล้าไวน์เท่านั้น Bodin ไม่เพียงแต่ยกหลักฐานทางด้านตัวเลขสถิติขึ้นมาอ้างพิสูจน์ให้เห็นว่าราคาเพิ่มสูงขึ้นเท่านั้น เขายังแสดงให้เห็นถึงสาเหตุ (causes) ของการที่ระดับราคาเพิ่มสูงขึ้นด้วย โดยเขาได้แสดงถึงปัจจัยซึ่งเป็นสาเหตุที่สำคัญมากที่สุดคือขนาดจำนวนของโลหะและเงินที่มีอยู่มากมาย (abundance) ซึ่ง Bodin ได้กล่าวไว้ว่า

"ข้าพเจ้าได้พบว่าระดับราคาที่สูงขึ้นที่เราได้พบเห็นอยู่ในทุกวันนี้ มีสาเหตุเกี่ยวข้องมาจากสาเหตุต่าง ๆ 4 ถึง 5 ประการด้วยกัน แต่โดยสาเหตุพื้นฐานและเกือบจะเป็นสาเหตุเดียวที่ซึ่งยังไม่มีใครเลยในขณะนี้ที่กล่าวอ้างถึงปัจจัยประการนั้นก็คือ การที่มีขนาดจำนวนของโลหะทองคำและเงินอย่างมากมาย ที่ซึ่งในปัจจุบันนี้พบว่าในประเทศนี้ได้มีจำนวนของโลหะทองคำและเงินเพิ่มมากขึ้นกว่าเมื่อ 400 ปีที่ผ่านมาอย่างมากมาย"⁽¹⁾

---

(1)

Arthur E. Mouroe, Early Economic Thought, Harvard University Press, 1924, p. 127.

Bodin ยังกล่าวต่อไปถึงจำนวนของโลหะทองคำและเงินซึ่งในสมัยนั้นถูกใช้เป็นเงินตรา (currency) ซึ่งได้เพิ่มจำนวนมากขึ้นอันเป็นสาเหตุที่ทำให้ระดับราคาเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจากคำกล่าวในเรื่องนี้ทำให้เราได้ความสัมพันธ์ของการเคลื่อนไหว (movements) ของระดับราคาที่มีผลมาจากการเคลื่อนไหวของปริมาณเงิน โดย Bodin ได้อธิบายต่อไปอีกถึงคำถามที่ว่า ถ้าจำนวนที่เพิ่มขึ้นของโลหะทองคำและเงินเป็นสาเหตุของการเพิ่มขึ้นของระดับราคาแล้ว จำนวนของโลหะทองคำและเงินที่เพิ่มขึ้นนั้นมาจากที่ใด Bodin อธิบายว่ามาจากการค้ากับต่างประเทศ ที่มีเมืองทองคำและเงินที่จะนำมาใช้แลกเปลี่ยน เช่น ประเทศสเปน ซึ่งได้รับทองคำและเงินมาจากเหมืองในประเทศเปรู ซึ่งก็จะมีความสามารถที่จะสั่งซื้อสินค้าและบริการที่ผลิตจากประเทศฝรั่งเศส (เช่นพวกข้าวสาลี, ผ้า เหล้า dyes, กระดาษและหนังสือ) ประเทศอังกฤษก็เช่นเดียวกันมีเหมืองผลิตโลหะทองคำและเงินและจากการที่อังกฤษไม่สามารถผลิตเหล้าไวน์, พุทรา (prunes) และสีย้อมผ้า (dye) ได้เอง จึงต้องสั่งซื้อสินค้าเหล่านี้จากประเทศฝรั่งเศส

ดังนั้นก็อาจจะกล่าวได้ว่าการเพิ่มขึ้นของปริมาณของโลหะทองคำและเงินที่เป็นอยู่ในช่วงเวลานี้มีสาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของความต้องการในสินค้าของประเทศฝรั่งเศส ผลก็คือ ระดับราคาเพิ่มสูงขึ้นทั้งราคาภายในและต่างประเทศ

ศตวรรษที่ 17 และศตวรรษที่ 18

ปัญหาเศรษฐกิจในตอนปลายของศตวรรษที่ 17 และในช่วงของศตวรรษที่ 18 โดยส่วนใหญ่แล้วแตกต่างไปอย่างมากจากในช่วงของ Bodin โดยปัญหาที่เกิดขึ้นคือ การเกิดวัฏจักรธุรกิจที่รุนแรง, ความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจการจ้างงานที่มีระดับน้อยกว่าการจ้างงานเต็มที่ โดยปัญหาที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ นั้น เป็นปัญหาที่แสดงว่า สภาพเศรษฐกิจในช่วงในระยะเวลาี้เผชิญกับภาวะของเศรษฐกิจตกต่ำ (depression) นักเขียนในศตวรรษที่ 17 และ 18 เน้นถึงว่า กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการค้าขึ้นขึ้นอยู่กับปริมาณเงิน และการหมุนเวียนของเงิน โดยเน้นถึงความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างความต้องการในสินค้าและบริการ,

ปริมาณเงิน, ความรวดเร็วของการหมุนเวียนของเงิน, ขนาดของการจ้างงานและระดับราคา

John Locke (1632 - 1704)

ผลงานเขียนของ John Locke ในช่วงศตวรรษ 1690 เป็นทฤษฎีที่ก้าวหน้ามากขึ้นกว่าของ Bodin ได้พิจารณาไว้ โดยที่ Bodin ได้พิจารณาโดยพื้นฐานถึงผลกระทบของเงินที่มีต่อราคา ส่วนของ Locke ได้ขยายขอบเขตของการพิจารณาเหล่านี้ออกไป โดยทำการศึกษาถึงผลกระทบของเงินต่อการค้า (Trade), บทบาทของความต้องการถือเงิน และความสำคัญของอัตราดอกเบี้ยต่อระบบ เศรษฐกิจ โดยเขามีความเชื่อว่าเงินเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการค้ามาก เพราะว่าถ้าหากว่าเกิดขาดแคลนเงินที่จะให้ หรือเกิดการไม่หมุนเวียนขึ้นมาแล้ว ย่อมทำให้การซื้อขายสินค้าและบริการก็จะเป็นไปด้วยความยากลำบาก นั่นก็คือจะมีผลทำให้เกิดการหยุดชะงัก (Stoppage) ของการค้า ซึ่งก็ทำให้ Locke เชื่อถึงความสัมพันธ์ระหว่างเงินที่จะมีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ถึงแม้ในเรื่องดังกล่าวนี้เขาจะไม่ได้อธิบายถึงลักษณะความสัมพันธ์เด่นชัดเอาไว้ก็ตาม

ในความคิดของ Locke ความสำคัญของเงินจึงถูกแสดงออกมาในอีกแบบหนึ่ง เงินเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้เกิดการค้าขึ้น จำนวนของเงินที่ต้องการนั้นก็ขึ้นอยู่กับความรวดเร็วของการหมุนเวียนของเงิน (Quickness of Circulation of Money) ในปัจจุบันเราใช้คำว่าอัตราการหมุนเวียน (Velocity) แทนคำว่าความรวดเร็ว (Quickness) ทั้งสองคำนี้ก็มีความหมายที่แสดงถึงจำนวนครั้งของเงินที่ถูกใช้จ่ายออกไปในระบบ เศรษฐกิจ หรือจำนวนรอบ (Turned over) ของเงินที่ถูกใช้จ่ายออกไป ในระยะเวลาหนึ่ง ยิ่งเงินมีการใช้จ่ายออกไปมากเท่าไรก็ยิ่งทำให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากขึ้นเท่านั้น ยิ่งเงินถูกใช้จ่ายไปน้อยเท่าไรก็ยิ่งทำให้ขนาดของการค้าลดลงเท่านั้น หรือการพิจารณาในอีกทางหนึ่งก็คือ ยิ่งเงินจำนวนที่ประชาชนต้องการจะถือมีมากเท่าไร จำนวนรอบหรืออาการหมุนเวียนของเงินก็มีค่าลดลงเท่านั้น และก็ยังทำให้การต้องการเงินเพื่อใช้ในการดำเนิน ๆ มีมากขึ้น ความต้องการของสังคมเพื่อความจำเป็นในการดำรงชีพ และการประกอบอาชีพธุรกิจการค้าต่าง ๆ

จะเป็นปัจจัยที่กำหนดถึงจำนวนเงินที่จะต้องถูกถือไว้ว่าจะมีจำนวนมากน้อยเท่าไร นั่นก็หมายถึง การกำหนดความเร็วของการหมุนเวียนของเงินด้วย เพราะฉะนั้นในที่นี้ ได้ให้การวิเคราะห์ ขนาดกับการเงินที่ก้าวหน้า (advance) ที่สำคัญเอาไว้ นั่นก็คือ รูปแบบที่หนึ่งในเรื่องของอัตรา การหมุนเวียนของเงินและแนวความคิดเกี่ยวกับความต้องการถือเงิน

นอกจากนั้น Locke ยังได้ให้ความสนใจที่ก้าวหน้าต่อไปในเรื่องของอัตราดอกเบี้ย โดยเขานิยามความหมายของ "ดอกเบี้ย" (Interest) ว่าเป็นราคาของการเช่ายืมเงิน (The price for the hire of Money) โดยที่ระดับของดอกเบี้ยนี้ถูกกำหนดมาจากความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการที่จะได้เงิน กับจำนวนของเงินที่จะให้มีการกู้ยืม ดังนั้นถ้าหาก จำนวนเงินที่จะให้มีการกู้ยืม (Supply) อัตราดอกเบี้ยก็จะอยู่ในระดับสูงและยิ่งกว่านั้นถ้า หากกฎหมายมากำหนดอัตราดอกเบี้ยให้ต่ำกว่าระดับอัตราดอกเบี้ยที่สูงไปแล้ว การกู้ยืมก็จะมี เกิดขึ้น เพราะว่าผู้ให้ก็จะไม่เต็มใจให้กู้ยืม

John Law (1671 - 1729)

John Law นอกจากจะมีชื่อเสียงทางด้านของการ เป็นนักผจญภัย (Romantic adventurer) นักการเงิน และนักการจัดการของ Banque Royale ใน ฝรั่งเศส ยังมีชื่อเสียงอย่างมากจากผลงานเขียนหนังสือชื่อ Money and Trade Considered ในปี 1705 เป็นงานเขียนที่เกิดขึ้นในช่วงที่มีการว่างงานอยู่ในระดับสูง John Law กล่าวเน้นถึงว่า การค้ำหนุนขึ้นอยู่กับเงิน ดังนั้นการที่มีเงินในระบบเศรษฐกิจยิ่งมาก เท่าไร ก็ยิ่งจะทำให้ภาวะว่างงานยิ่งเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น

ในสมัยของ Law นั้น เงินโดยส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยเหรียญทองคำและ เหรียญเงิน ดังนั้นตามทฤษฎีของ Law การที่เงินเหรียญโลหะเหล่านี้ยังมีการหมุนเวียนมา เท่าไร ก็จะเป็นการสร้างงานมากเพิ่มขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้เขายังขยายความคิดออกไปอีก โดยกล่าวรวมไปถึงความสำคัญของ Bank notes โดยการกล่าวว่ายังมีเงินเครดิต (Credit Money) ออกมาหมุนเวียนมากขึ้นเท่าไร คนก็จะยิ่งมีงานทำมากขึ้นเท่านั้น ใน

ภาวะของระบบเศรษฐกิจยังมีการว่างงาน เกิดขึ้นนั้น เจ้าหน้าที่ทางการเงินก็ควรที่จะทำการเพิ่มปริมาณเงินหมุนเวียนให้มากขึ้น โดยการอนุญาตให้ธนาคารสามารถที่จะออกเงินกระดาษ (paper currency) เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการจูงใจให้เกิดการสร้างงานเพิ่มสูงขึ้น

Law กล่าวถึงคือจำกัดของการออกเงินกระดาษว่า เงินกระดาษที่ออกมานั้นจะต้องให้มีจำนวนที่เหมาะสมกับความต้องการของการค้า ซึ่งก็จะทำให้ไม่เกิดอันตรายจากสภาพของการมีจำนวนเงินมากเกินไป แนวความคิดดังกล่าวนี้มีลักษณะที่คล้ายกับ "The commercial loan Theory of Banking" หรือที่เรียกกันว่า "The real-bills doctrine" (2)
 Law ยังกล่าวอีกว่าธนบัตร (Notes) ที่ออกมานั้นมีค้ำประกัน เพราะว่าวางอยู่บนฐานของมูลค่าของที่ดิน ดังนั้นจำนวนสูงสุดของธนบัตรที่จะออกมาใช้หมุนเวียนได้ ก็ถูกจำกัดโดยมูลค่ารวม (Total Value) ของที่ดินที่มีอยู่ จำนวนธนบัตรที่ออกใช้หมุนเวียนที่เป็นอยู่ (Actual) ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการเงินเพื่อการค้า (Money in trade) ก็ยังอยู่ในระดับที่น้อยกว่ามูลค่าของที่ดิน ดังนั้นจึงมีการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของเงินน้อยมาก และจำนวนของเงินที่ออกใช้ก็อยู่ในระดับที่เพียงพอที่จะใช้ในการค้าและการจ้างงาน

ข้อบกพร่องของแนวความคิดข้างต้นนี้ก็คือ การที่ระบบไฟขึ้นอยู่กับที่ดินอย่างเต็มที่ ซึ่งถ้าราคาของที่ดินเพิ่มขึ้นแล้วจำนวนของเงินตราที่สามารถที่จะออกได้เพิ่มมากขึ้น ก็จะไปมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าประเภทอื่น ๆ และก็จะทำให้เกิดความต้องการที่จะถือเงินมากขึ้นด้วย ภาวะของเงินเฟ้อก็จะติดตามมา ในทางตรงกันข้ามถ้าราคาที่ดินลดต่ำลง ก็จะทำให้จำนวนเงินหมุนเวียนลดต่ำลง ซึ่งก็จะทำให้เกิดการลดลงของการค้า ราคาสินค้าต่าง ๆ และความต้องการที่จะถือเงิน ภาวะของเงินฝืดก็จะเกิดขึ้นในที่สุด

(2)

Lloyd W. Mints, A History of Banking Theory, University of Chicago Press, 1945, pp. 30-32.

Richard Cantillon (1680 - 1734)

ผลงานเขียนของ Richard Cantillon ชื่อ "On the Nature of Commerce in General" ซึ่งเขียนขึ้นในปี 1734 และพิมพ์ในปี 1755 โดยการทดสอบหลักพื้นฐานทางด้านการเงินของเขาก้าวหน้าไปมากกว่าของ Bodin, Locke หรือ Law โดยที่การอธิบายของเขาแตกต่างออกไป คือไม่ได้อธิบายว่าการเปลี่ยนแปลงของเงินไม่ได้มีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงของราคา หรือการจ้างงาน เขาอธิบายถึงขบวนการ (process) ของการเปลี่ยนแปลงเงินที่มีผลต่อราคา โดยเป็นทางแรกทีกล่าวว่า การเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินที่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นของราคานั้น เป็นผลที่กระทบผ่าน Demand มาก่อน อย่างไรก็ตาม แนวความคิดของ Cantillon ไม่ได้เข้ามามีผลโดยตรงต่อแนวความคิดทางเศรษฐศาสตร์ จนกระทั่งปลายศตวรรษที่ 19 เมื่อ Stanley Jevons ได้ค้นพบผลงานของเขา

ทฤษฎีการเงินของ Cantillon เป็นหลักพื้นฐานและเป็น เรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างเงินและราคา ถึงแม้เขาจะกล่าวเกี่ยวกับเรื่องการจ้างงานไว้บ้างก็ตาม เขาต้องการที่จะค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างเงิน และราคาว่ามีลักษณะของการดำเนินการ เกี่ยวกับการป้องกันอย่างไร ความยุ่งยากในผลงานการวิเคราะห์ของเขาประกอบไปด้วยการที่จะค้นหาถึงแนวทาง (path) และสัดส่วน (proportion) ของการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินที่มีต่อการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าต่าง ๆ⁽³⁾ ข้อสรุปของ Cantillon ที่ค้นพบคือ "การเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินจะเป็นสาเหตุต่อการเพิ่มขึ้นของการบริโภคอย่างเป็นสัดส่วน ที่ซึ่ง เป็นระดับ (Degree) ที่ทำให้ราคาเพิ่มสูงขึ้น"⁽⁴⁾ ดังนั้นการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินจะมีผลกระทบต่อสินค้า ที่ซึ่งในที่สุดก็ทำให้ราคาเพิ่มสูงขึ้น

---

(3), (4)

Arthur E. Monroe, เคยอ้างแล้ว, p. 264.

ซึ่งจากข้อสรุปของเขานี้ Cantillon ได้แสดงตัวอย่างไว้มากด้วยกัน จะยกมาเพียง 2 ตัวอย่างในที่นี้ ตัวอย่างที่ 1 การเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินที่มาจากการทำเหมือง ทั้งเจ้าของเหมืองและผู้ที่ทำงานในเหมืองก็จะเพิ่มค่าใช้จ่ายทางด้านอาหาร เสื้อผ้า และสินค้าอื่น ๆ ซึ่งก็จะทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น แล้วคนงานเหล่านี้ก็จะมีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นต่อไปอีกก็จะทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นอย่างทวีคูณของค่าใช้จ่ายและการจ้างงานขึ้น ในขบวนการเช่นนี้ราคาก็เริ่มจะสูงขึ้น ส่วนบุคคลที่ไม่ได้อยู่ในพวกที่มีการเพิ่มขึ้นทางการใช้จ่ายหรือการจ้างงานจากขบวนการที่เกิดขึ้น ก็จะได้รับผลแห่งการทุกข์ยาก (Suffer) จากการศึกษาสูงขึ้นไปด้วย Cantillon กล่าวถึงบุคคลเหล่านี้ว่า ได้แก่ พวกที่มีรายได้ประจำเป็นต้น ซึ่งพวกเหล่านี้ก็จะมีทางเลือกที่จะให้ปฏิบัติตามได้ 2 ทาง คือจะต้องลดการบริโภคลงหรือไม่ก็ออกจากเมืองหรือประเทศไป ซึ่งก็ทำให้เห็นว่าการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินจากกิจการเหมืองจะเพิ่มการบริโภค และขณะเดียวกันก็จะไปลดจำนวนผู้ที่อยู่อาศัยให้ลดน้อยลง ส่วนผู้ที่ยังเหลืออยู่ก็จะมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้น⁽⁵⁾ ระดับราคาภายในประเทศก็เพิ่มสูงขึ้นจะเป็นเหตุจูงใจให้มีการสั่งซื้อของจากต่างประเทศ ที่ซึ่งราคาสินค้าถูกกว่า มีจำนวนมากขึ้น เหล่านี้ก็จะเป็ผลทำให้เงินไหลออกจากระบบเศรษฐกิจ และก็จะเป็วงจรในทางตรงกันข้ามของการที่มีเงินหมุนเวียนน้อย ซึ่งก็จะนำมาซึ่งความทุกข์ยาก ความยากจน ที่จะตามมา

กรณีที่สองจากความนึกคิดของ Cantillon ก็คือการที่ปริมาณเงินเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากประเทศทำการขายสินค้ามากกว่าที่จะซื้อสินค้าจากต่างประเทศ หรือกล่าวได้ว่าเป็นลักษณะของการได้เปรียบของดุลการค้า ปริมาณเงินหมุนเวียนในประเทศมีมากขึ้น การใช้จ่ายการบริโภค ระดับราคาก็จะค่อย ๆ สูงขึ้น แต่ในกรณีเช่นนี้ขบวนการที่เกิดขึ้นจะไม่วกกลับ (reverse) โดยตัวของมันเอง คราวใดที่ดุลการค้ายังคงได้เปรียบอยู่

(5)

Arthur E. Monroe, เฟิ่งอ้าง, p. 256.

จะเห็นได้ว่าทฤษฎีของ Cantillon ชัดได้ว่าเป็นทฤษฎีที่ได้พัฒนาขึ้น ทันสมัยขึ้น ถึงผลกระทบทางเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ และเขาเองก็ไม่ได้ให้ความสำคัญทางด้านจำนวนของปริมาณเงินเพียงอย่างเดียว เขายังได้พิจารณาทางด้านอัตราการหมุนเวียน (Velocity) ของเงินด้วย โดยกล่าวไว้ว่า เมื่ออัตราการหมุนเวียนของเงินเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ปริมาณเงินหมุนเวียนมีจำนวนเท่าเดิม ก็จะมีค่าเหมือนกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนปริมาณเงิน⁽⁶⁾ จึงแสดงให้เห็นว่าการเพิ่มขึ้นของอัตราการหมุนเวียนของเงิน ในขณะที่ปริมาณเงินเท่าเดิม ก็จะมีผลต่อการเพิ่มของการค้า ซึ่งก็เช่นเดียวกับการเพิ่มของปริมาณเงิน ในขณะที่ค่าของอัตราเงินหมุนเวียนคงที่ คือมีผลทำให้การค้าเพิ่มมากขึ้น

ศตวรรษที่ 19

การพัฒนาทางด้านทฤษฎีการเงินในระหว่างช่วงศตวรรษที่ 19 นี้เป็นไปเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงระยะเวลาอื่น ๆ นักเศรษฐศาสตร์ในสมัยนี้ได้ให้ความสนใจจะศึกษาเศรษฐศาสตร์ในแบบส่วนรวม มาเป็นการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดขึ้นของราคาสินค้า และการจัดสรรการใช้ทรัพยากร (Resource allocation)

ดังนั้นในเวลาที่กำลังกล่าวถึงสภาพเหตุการณ์ทางการเงินก็จะใช้ข้อสมมติที่กำหนดไว้ว่าภาวะของเศรษฐกิจเป็นแบบจ้างงานเต็มที่แล้วซึ่งก็ทำให้ข้อสรุปที่เกิดขึ้นเป็นไปในลักษณะที่ปริมาณเงินเปลี่ยนแปลงก็จะมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของระดับราคา ผลที่ได้จากการพัฒนาแนวความคิดในลักษณะเช่นนี้ ในปัจจุบันเราเรียกทฤษฎีเหล่านี้ว่า "Crude theory of Money" โดยในสาระที่สำคัญที่กล่าวไว้คือ การเปลี่ยนแปลงปริมาณเงิน จะมีผลทำให้ระดับราคาเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน และเป็นสัดส่วนเท่ากัน ถึงแม้ว่านักเศรษฐศาสตร์เหล่านี้จะทราบดีเกี่ยวกับความสำคัญของอัตราการหมุนเวียนของเงิน (Velocity of Money) ก็ตาม แต่ลักษณะความสัมพันธ์ของปริมาณเงิน และระดับราคาก็จะเป็นไปตามที่กล่าว ทั้งนี้

---

(6)

Arthur E. Monroe, เพิ่งอ้าง, p. 264.

เนื่องจากข้อสมมติที่กำหนดให้ค่าของอัตราทุนเวียนมีค่าคงที่

เนื่องจากการที่นักเศรษฐศาสตร์ในยุคนี้ได้หันมาสนใจทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ทางการใช้ทรัพยากร (Resource analysis) ดังนั้นในศตวรรษที่ 19 นี้จึงไม่ได้นำเอาปัญหาการว่างงานในระยะนี้ขึ้นมาพิจารณาศึกษา จากการยอมรับแนวความคิดของเซย์ (Say's Law) ที่ว่า "ซัพพลายหรือผลผลิตเป็นสิ่งที่สร้างให้เกิดติมานด์ (production creates its own demand) ซึ่งตามกฎดังกล่าวนี้ เมื่อบุคคลทำงานและสร้างให้เกิดผลผลิตขึ้นมา เขาก็จะได้รับรายได้ ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่ก็จะถูกนำออกใช้จ่าย ส่วนรายได้ที่ไม่นำออกใช้จ่ายก็เป็นเงินออม ซึ่งในที่สุดแล้วเงินออมเหล่านี้ก็จะกลายมาเป็นเงินลงทุน ในสินค้าทุน (Capital good) ก็จะเห็นว่าติมานด์ในสินค้าที่เกิดขึ้นมานั้นถูกสร้างมาจากด้านซัพพลาย และติมานด์ก็มีเพียงพอเสมอกับจำนวนสินค้าในตลาด เหล่านี้ทำให้ภาวะการจ้างงานที่อยู่ต่ำกว่าการจ้างงานเต็มที่ไม่สามารถที่จะเกิดขึ้นอยู่ได้นาน ซึ่งในเรื่องนี้มีจจุบันเราก็มีกรณีของการเกิดเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ในทศวรรษ 1930 ที่เป็นเหตุการณ์ชี้ให้เห็นถึงมือจำกัดของแนวคิดดังกล่าว

อย่างไรก็ตามนักเศรษฐศาสตร์บางคนในศตวรรษที่ 19 ก็ได้เขียนเรื่องที่เกี่ยวกับเงินไว้เหมือนกัน เช่น Thornton, Ricardo และ Mill ซึ่งผลงานของบุคคลเหล่านี้ก็นับได้ว่ามีส่วนช่วยต่อการพัฒนาของทฤษฎีการเงิน

Henry Thornton (1760 - 1815)

ผลงานของ Thornton เขียนขึ้นในระหว่างสงครามนโปเลียน (Napoleonic wars) เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of England) ปฏิเสธที่จะให้นำเอาธนบัตร (paper currency) มาแลกเปลี่ยนกลับเป็นเงินเหรียญโลหะ (Specie) การเพิ่มสูงขึ้นของระดับราคา กับสืบเนื่องมาจากนโยบายจำกัด (the restriction) ซึ่งในเรื่องดังกล่าวได้มีการถกเถียงกันอย่างกว้างขวางดังนี้ กลุ่มหนึ่งเรียกว่ากลุ่ม "the bullionists" ก็ได้กล่าวว่ามูลค่าของเงินตรากระดาษที่มีค่าลดหรือเสื่อมค่า

(depreciated) ลงก็เนื่องมาจากที่จำนวนของการออกเงินตราประเภทนี้มีมากเกินไป อีกกลุ่มหนึ่งเรียกว่ากลุ่ม "the antibullionists" ไม่เชื่อว่าปริมาณของเงินตรากระดาษที่ออกไปนั้นปริมาณจะมากเกินไป (excess) ทั้งนี้เพราะการออกเงินตรากระดาษนี้วางอยู่บนพื้นฐานของความต้องการทางการค้า ดังนั้นจะสังเกตจากข้อถกเถียงที่เกิดขึ้นเหล่านี้จะเห็นได้ว่าความสนใจ (centered) มุ่งไปยังเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างเงินกับราคาไม่ใช่ความสัมพันธ์ระหว่างเงินกับการจ้างงาน

Henry Thornton อยู่ในกลุ่ม Bullionists ซึ่งมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินที่จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระดับราคา ดังนี้ การเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินจะมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของปริมาณและส่งผลต่อการสูงขึ้นของระดับราคา แต่เขาก็ไม่ได้กล่าวว่าราคาที่สูงขึ้นนั้นจะต้องจำเป็นที่ตองสูงขึ้น เป็นสัดส่วนกับการเพิ่มสูงของปริมาณเงิน เขาทราบว่า การเพิ่มสูงของปริมาณเงินจะทำให้ปัจจัยการผลิตที่ยังไม่ถูกใช้ ถูกนำมาใช้ในการผลิต และก็จะทำให้ผลผลิตเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งก็ไม่ใช่การจำเป็นที่ราคาต้องเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม เขาก็เห็นว่าจำนวนของบุคคลที่ยังว่างงานอยู่นั้นมีจำนวนจำกัด ดังนั้นเมื่อปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ถูกจ้างทำงานหมดแล้ว ราคา ก็จะเพิ่มสูงขึ้นจากการเพิ่มสูงของปริมาณเงิน

"การเพิ่มขึ้นของปริมาณผลผลิตสามารถที่จะเพิ่มสูงขึ้นได้จากการที่ผลผลิตถูกซื้อมาจากต่างประเทศหรือถูกผลิตขึ้นภายในประเทศจากอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ที่ถูกสร้างขึ้น" (7)

ทางด้านนโยบาย Thornton ก็ได้ให้ข้อสรุปจากการวิเคราะห์ของเขาไว้ด้วย โดยเขาเห็นว่าเงินตรากระดาษควรที่จะถูกจำกัดจำนวนคือ จำนวนเงินที่ออกมาไม่ควรที่จะมีมากเกินไป (excess) หรือถูกลดจำนวนจนมากเกินไป (Diminish Sharply) ซึ่งเหล่านี้จะเป็นข้อจำกัดต่อการเปลี่ยนแปลงของราคา อย่างไรก็ตามจากสภาพความเป็นจริงที่ว่า ระบบเศรษฐกิจย่อมจะมีการเพิ่มทุนทางด้านผลิตภาพ (productivity) สูงขึ้น ดังนั้น

(7)

Henry Thornton, An Enquiry into Nature and Effects of the paper Credit of Great Britain London, 1802 หน้า 257.

ก็ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องให้ปริมาณเพิ่มสูงขึ้นบ้าง⁽⁸⁾ ซึ่งในหัวข้อ เรื่องนี้ นัก เศรษฐศาสตร์ ปัจจุบันก็ยังคงพิจารณาถกเถียงกันอยู่

David Ricardo (1772 - 1823)

Ricardo ก็เช่นเดียวกับ Thornton คือเป็นพวกกลุ่ม "Bullionist" ถ้าหากเราพิจารณา Ricardo เพียงจากหลักพื้นฐานต่าง ๆ จากผลงานของเขาในหนังสือ "The Principle of Political Economy and Taxation" (1821) เราจะถูกทำให้เข้าใจว่า Ricardo เป็น Crude Quantity Theorist คนหนึ่ง โดยความคิดเห็นที่เขากล่าวว่า มูลค่าของเงินตรากระดาษสามารถที่จะรักษาระดับไว้ได้ โดยการจำกัดปริมาณของเงินตรากระดาษไว้

อย่างไรก็ตามจากหนังสือ "On The High Price of Bullion" Ricardo ได้กล่าวถึงเรื่อง "ความเร็วของการหมุนเวียน" (Rapidity of circulation) ไว้ด้วย

ในขณะที่ปริมาณเงินมีจำนวนเท่าเดิม และไม่มี การเปลี่ยนแปลงทางด้านผลผลิตภาพ การผลิต การเพิ่มขึ้นของความเร็วของการหมุนเวียน (Velocity) จะมีผลทำให้ราคาเพิ่มสูงขึ้น เพิ่มอัตราการหมุนเวียนเพิ่มสูงขึ้น เงินที่ต้องถูกใช้จ่ายก็เพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากบุคคลมีความต้องการสินค้าและบริการมากขึ้น เพื่อให้ได้สินค้ามากขึ้นแต่ละคนก็ต้องลดจำนวนการถือเงินลง แต่โดยส่วนรวมแล้วจำนวนเงินที่ถือก็ยังคงมีเท่าเดิม จากการที่อัตราการหมุนเวียนเพิ่มสูงขึ้นนี้ ประชาชนก็เชื่อว่าจะได้รับสินค้าเพิ่มมากขึ้น เพราะว่าปริมาณสินค้าไม่ได้เพิ่มสูงขึ้นจากเดิม ดังนั้นการเพิ่มขึ้นของปริมาณก็ทำให้ราคาของสินค้าเพิ่มสูงขึ้น เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ Ricardo ก็ไม่ได้ทำการวิเคราะห์ต่อไปและก็ยังเช่นเดียวกับพวก Bullionist คนอื่น ๆ โดยเขาสมมุติให้อัตราการหมุนเวียนของเงินในประเทศอังกฤษ มีค่าสูงเท่าที่จะเป็น

---

(8)

Henry thornton อ้างแล้ว หน้า 295.

ไปได้ และก็ให้มีค่าคงที่จากข้อสมมุติที่มีข้อบกพร่องนี้ ก็ทำให้ข้อมูลที่ว่ามูลค่าของ เงินที่ขึ้นอยู่กับความเร็วของการหมุนเวียนของ เงินนั้นหมดความสำคัญลง

ทางด้านนโยบายเศรษฐกิจ ก็มีความเห็นว่าจำนวนเงินของเงินตรากระดาษที่จะออกมาใช้หมุนเวียนนั้นควรจะถูกจำกัด เพราะว่าการที่มีออกมามากเกินไป (overissue) นั้นจะมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของระดับราคา

John Stuart Mill (1806-73)

ผลงานของ John Stuart Mill เรียกได้ว่าเป็นผลงานการวิเคราะห์ เศรษฐศาสตร์ของพวกสำนักคลาสสิกในศตวรรษที่ 19 ถึงแม้จะทราบดีว่าระบบ เศรษฐกิจยังต้องเผชิญกับภาวะการว่างงานและวิกฤตการณ์ของธุรกิจอยู่ก็ตาม Mill ก็ยังยอมรับกฎของ Say ผลก็คือจากการวิเคราะห์ทางการเงินของเขาโดยส่วนใหญ่ก็มุ่งสนใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างเงินกับระดับราคา

ทฤษฎีทางการเงินของ Mill โดยส่วนใหญ่แล้วปรากฏในหนังสือของเขาชื่อ "Principles of Political Economy เล่มที่ 3 ซึ่งเริ่มต้นจากการให้ความหมายของเงิน ซึ่งพบว่าความหมายเหล่านั้นใกล้เคียงกับความหมายของเงินในคำร่าต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้

ความหมายของเงิน Mill ได้นิยามความหมายของเงินในลักษณะที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน และเป็นเครื่องวัดมูลค่าโดยทั่วไป เงินได้กลายเป็นสิ่งที่มีประโยชน์แก่เรามาก อันเนื่องมาจากในระบบการแลกเปลี่ยนแบบของแลกของ (Barter economy) มีอุปสรรคทางการไม่สะดวกเกิดขึ้น และเกิดความจำเป็นที่ต้องใช้บางสิ่งบางอย่างคงทน (durable) เป็นตัวกลางที่ใช้ในการหมุนเวียน ซึ่งตามความคิดของ Mill เห็นว่าโลหะทองแดงและเงินมีความเหมาะสมอย่างที่สุดที่จะใช้เป็นตัวกลางที่ต้องการ เพราะทั้งโลหะทองแดงและเงินมีคุณสมบัติหลายอย่างด้วยกัน เช่น สามารถพกติดตัวไปไหนมาไหนได้สะดวก

(protable) ไม่น่าเบื่อหรือสูญเสียง่าย ๆ แบ่งออกเป็นหน่วยย่อย ๆ ได้ (divisible) และที่สำคัญก็คือคนทุกคนยอมรับในโลหะ 2 ตัวนี้ "สินค้า (commodities) อื่น ๆ มีอิทธิพลน้อยมากต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของโลหะทั้งสองชนิดนี้" (9) ยิ่งกว่านั้น การเปลี่ยนแปลงมูลค่าทั้งสองก็จะเป็นอย่างกระตันทัน ทั้งนี้เนื่องมาจากปริมาณทางโลหะทั้งสองไม่สามารถเข้มข้นหรือลดลงได้อย่างรวดเร็ว

มูลค่าของเงิน (Value of Money)

พิจารณาเงินในลักษณะที่เป็นสินค้า (commodity) อย่างหนึ่ง มูลค่าของเงินจะถูกกำหนดเหมือนกับสินค้าประเภทอื่น ๆ เช่นเดียวกัน โดยระยะสั้น (Temporarily) ก็ถูกกำหนดมาทางด้านซัพพลายและดีมานด์ และในระยะยาวถูกกำหนดโดยต้นทุน ของการผลิต ซึ่งในเรื่องนี้ทั้ง Cantillon และ Ricardo ก็มีความเห็นในลักษณะแบบเดียวกัน ตามความคิดของ Mill มูลค่าของเงินยังขึ้นอยู่กับปริมาณและความรวดเร็วในการหมุนเวียนของเงิน (ในกรณีที่สิ่งอื่นคงที่) ดังนั้นอำนาจจริงของเงินจึงขึ้นอยู่กับซัพพลายและดีมานด์ เป็นสิ่งสำคัญ

ปริมาณเงินในความหมายของ Mill คือจำนวนเงินที่ประชาชนเป็นเจ้าของครอบครองอยู่ ยกเว้นเงินจำนวนที่ประชาชนต้องการที่จะเก็บตุนไว้ (hoarding) หรือต้องการที่จะเก็บเอาไว้เป็นทุนสำรองสำหรับไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉินในอนาคต ดังนั้นในความหมายของปริมาณเงินโดยย่อ ๆ ก็คือ ปริมาณเงินทั้งหมดที่ถูกใช้หมุนเวียนในขณะนั้น (10)

---

(9) John Stuart Mill, Principles of Political Economy, Ashley Edition London : Longmans green, 1909, หน้า 485

(10) John Stuart Mill, พินิจอ้าง, p. 490.

แนวความคิดของปริมาณเงินในลักษณะดังกล่าวนี้แตกต่างไปจากความเข้าใจของเราที่เป็นอยู่ขณะนี้ คือตามความหมายของเรา ปริมาณเงินจะรวมถึงจำนวนเงินในส่วนที่เก็บตุนเอาไว้ด้วย ทางด้านความต้องการถือเงิน (Demand for Money) ก็นิยามว่าเป็น "จำนวนสินค้าทั้งหมดที่เสนอออกมาขาย" (all the Goods offered for sale) ⁽¹¹⁾ จะเห็นได้ว่า Mill พิจารณาเงินในลักษณะที่เป็น "real commodities ในขณะที่การนิยามความหมายในปัจจุบัน เงินจะรวมไปถึงเงินฝากกระแสรายวัน (Demand deposits) ด้วย

ทั้งปริมาณและชีพหลายกำหนดคุณค่าของเงินนั้นได้อย่างไร การเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินทำให้ราคาเพิ่มสูงขึ้น และการลดลงของปริมาณเงินก็จะทำให้ราคาลดลง... ⁽¹²⁾ ดังนั้นถ้าสิ่งอื่น ๆ ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงิน ก็จะเป็นการไปเพิ่มปริมาณในสินค้าในจำนวนที่เท่ากัน และก็จะส่งผลทำให้ราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้น

เช่นเดียวกับความเร็วของการหมุนเวียนของเงินก็มีส่วนช่วยในการกำหนดมูลค่าของเงินด้วย ความเร็วของการหมุนเวียนของเงินนี้ Mill ได้นิยามไว้ว่า คือ "จำนวนเฉลี่ยของการซื้อของเงินแต่ละหน่วย" ⁽¹³⁾ ถ้าหากว่ามูลค่าของการซื้อขายแลกเปลี่ยน (Transactions) และจำนวนเงินมีค่าคงที่แล้ว มูลค่าของเงินก็จะแปรในทิศทางตรงกันข้ามกับความเร็วของการหมุนเวียนของเงิน ยิ่งความเร็วในการหมุนเวียนของเงินยิ่งมีค่าสูงเท่าไร ก็จะมีผลทำให้อำนาจซื้อของเงินยังมีค่าลดต่ำลงเท่านั้น และก็ยังส่งผลทำให้ราคาของสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้นเท่านั้น การนิยามความหมายของความเร็วของการหมุนดังกล่าวนี้มีลักษณะที่เหมือนกับความหมายของอัตราการหมุนเวียนของเงิน (Velocity) ที่ Irving Fisher ใช้ในระยะเวลาต่อมา แนวความคิด (concept) พื้นฐานดังกล่าวที่ว่ายิ่งเงินมีการ

---

(11) John Stuart Mill, *พेंจ้อ้าง*, p. 490.

(12) John Stuart Mill, *พेंจ้อ้าง*, p. 495.

(13) John Stuart Mill, *พेंจ้อ้าง*, p. 495.

เปลี่ยนมือกันยิ่งมากเท่าไรในการซื้อสินค้า (ในขณะที่จำนวนสินค้ามีจำนวนคงที่แล้ว) ก็แสดงว่าความต้องการในสินค้ามีเพิ่มมากขึ้น ก็จะทำให้ราคาของสินค้ายิ่งเพิ่มสูงขึ้น

เครดิต (Credit)

Mill ไม่ได้ละทิ้งความสำคัญของเครดิตลงไป ในทางตรงกันข้าม เขาตระหนักอย่างยิ่งว่าเครดิตเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของระดับราคาสินค้า โดยเขาเห็นว่าเครดิตไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใดก็ตาม (Bank Notes), Bill of Exchange, promissory Notes หรือ Deposit และ Checks) จะมีอิทธิพลต่อระดับราคา โดยผลกระทบต่อระดับราคา จะเป็นไปในลักษณะเดียวกับผลกระทบที่เกิดจากเงินที่เป็นโลหะทองแดงเงิน การเพิ่มขึ้นของปริมาณเครดิตก็จะเป็นการเพิ่มปริมาณในสินค้า และราคาก็เพิ่มสูงขึ้น เช่นเดียวกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนเงินตรากระดาษที่ไม่สามารถแลกกลับเป็นเหรียญทองและเงินได้ (Inconvertible paper Currency) ก็จะเป็นสาเหตุของการเพิ่มขึ้นของระดับราคา (14)

ศตวรรษที่ 20 ตอนต้น (The Early Twentieth Century)

นักเศรษฐศาสตร์ในศตวรรษที่ 20 ตอนต้นนี้ก็ยังคงดำเนินตามรอย เศรษฐศาสตร์ของสำนักคลาสสิกในศตวรรษที่ 19 โดยที่มีความเชื่อที่ว่าราคาถูกกำหนดมาจากขนาดของปริมาณเงิน ราคาสัมพัทธ์ (Relative price) ถูกกำหนดมาจากปริมาณและชีพพลายของสินค้า และภาวะของการจ้างงานเต็มทีก็เป็นสภาวะปกติของระบบเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามนักเศรษฐศาสตร์ในระยะนี้ก็ได้นำให้ทฤษฎีการเงินได้ก้าวหน้ามากขึ้นใน 2 ด้านด้วยกันคือ ประการที่หนึ่ง ได้จัดรูปแบบของการวิเคราะห์ต่าง ๆ ที่จะใช้อธิบายภาวะของเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ ดังเช่นสมการการแลกเปลี่ยน (Transaction equation of Exchange) ของ Fisher และสมการของการถือเงิน (Cash Balance equation) ของสำนัก

---

(14)

'John Stuart Mill, เพ็งอ้าง, Chs. 12 and 13

Cambridge ซึ่งเป็นตัวอย่างของการพัฒนาทางการวิเคราะห์ทางทฤษฎีการเงินที่เกิดขึ้น
ประการที่สอง ได้มีความพยายามที่จะสนใจศึกษาบทบาทของเงินในช่วงระยะเวลาสั้นคือ
ในช่วงที่มีการผันผวนขึ้นลงตามวัฏจักรธุรกิจ ซึ่งถึงแม้ว่ามีการศึกษาไม่มากก็ตาม ฉะนั้นในส่วน
ต่อไปของบทนี้ก็จะพิจารณาถึงแนวความคิดทางด้านทฤษฎีการเงินที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 20
ตอนต้น

Irving Fisher (1867-1947)

Irving Fisher เป็นนักคณิตศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ชาวอเมริกัน
เป็นผู้สร้าง "สมการของการเปลี่ยนแปลง (Equation of Exchange) " ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่ง
ของทฤษฎีเงิน (The Quantity Theory of Money) ในศตวรรษที่ 20 ตอนต้น และยัง
ได้พัฒนาทฤษฎีวัฏจักรธุรกิจขึ้นโดยการพยายามที่จะอธิบายการผันผวนของภาวะเศรษฐกิจใน
ช่วงต่าง ๆ ทั้งในกรณีที่เศรษฐกิจขยายตัวและในกรณีเศรษฐกิจตกต่ำ

สมการของการแลกเปลี่ยน (The Equation of Exchange) รูปแบบของ
สมการของการแลกเปลี่ยนที่สร้างขึ้นมาคือ

$$MV + M'V' = pQ \quad (1)$$

โดย M = จำนวนของ currency ที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจในระยะ
เวลาหนึ่ง

V = อัตราการหมุนเวียน (Velocity of circulation) ของ
currency

M' = จำนวนของเงินฝากกระแสรายวัน (Demand deposit) ที่
หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจในระยะเวลาหนึ่ง

V' = อัตราการหมุนเวียนของเงินฝากกระแสรายวัน

pQ = คือผลรวมของ (1) ราคาเฉลี่ย (P) ของสินค้าชนิดหนึ่งที่มีการ

(2) ราคาเฉลี่ยของสินค้าอีกชนิดหนึ่ง (P') ที่มีการซื้อขายในระบบเศรษฐกิจ ด้วยปริมาณสินค้านั้น (Q') ที่มีการซื้อขายในระยะเวลาหนึ่ง

(3) มูลค่าของสินค้าชนิดอื่น ๆ อีกทั้งหมดที่มีการซื้อขายในระบบเศรษฐกิจในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

ดังนั้นจากสมการที่ (1) ก็อาจแสดงเป็นรูปสมการอย่างง่าย ๆ ได้ดังนี้

$$MV + M'V' = PQ + P'Q' \quad (2)$$

สำหรับ เองนั้น เขาได้แสดงสมการแบบง่ายมีในรูป

$$MV + M'V' = PT \quad (3)$$

โดย P = ราคาเฉลี่ยที่ถ่วงน้ำหนักแล้ว (weighted average of price)

T = ผลรวมของปริมาณสินค้าทั้งหมดที่มีการซื้อขาย

ซึ่งถ้าพูดกันอย่างจริง ๆ แล้ว สมการแบบดังกล่าวที่แสดงนี้ไม่เป็นการถูกต้อง เพราะจากสมการเป็นการแสดงว่า เป็นการรวมสินค้าที่แตกต่างกันเข้าด้วยกัน เช่น ไข่, ผลไม้ เป็นต้น อย่างไรก็ตามในเรื่งดังกล่าวจะหมดไปถ้าสัญลักษณ์แต่ละตัวในสมการที่ (3) จะแสดงออกมาในรูปของเลขดัชนี (index number) F และ T ก็จะแสดงออกมาในรูปของดัชนีของราคา และดัชนีของสินค้าตามลำดับ ซึ่งก็จะทำให้สมการแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงในแบบการเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์ (relative change) แทนที่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าสมบูรณ์ (Absolute Values)

การพิจารณาสมการของการแลกเปลี่ยนในสมัยใหม่

(Contemporary versions of the equation of exchange)

ปัจจุบันรูปแบบของสมการของการแลกเปลี่ยนที่นักเศรษฐศาสตร์นำมาใช้ในการวิเคราะห์มีอยู่หลายสมการด้วยกัน แต่สมการของการแลกเปลี่ยนที่มีผู้นิยมนำมาใช้กันอย่างกว้างขวางคือ

- M = จำนวนเฉลี่ยของปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจในช่วงระยะเวลาหนึ่งคือ 1 ปี
- V = จำนวนครั้งของเงินที่ได้ใช้จ่ายออกไป
- PQ = ผลรวมมูลค่าของสินค้า

มีข้อแตกต่างโดยพื้นฐานระหว่างสมการของการแลกเปลี่ยนของ Fisher กับ สมัยใหม่อยู่ 2 ประการคือ ประการแรกสมัยใหม่นิยามความหมายของปริมาณเงิน (M) ในสมการรวมทั้ง currency และเงินฝากกระแสรายวัน ในขณะที่ M ของ Fisher รวมเฉพาะ currency เพียงอย่างเดียว ประการที่สอง PQ ของ Fisher รวมถึงสินค้าและบริการทั้งหมดที่มีการซื้อขายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ส่วนพวกสมัยใหม่นักเศรษฐศาสตร์มักจะนิยามความหมายของ PQ ออกมาในแบบเฉพาะอย่างของปัญหาที่กำลังพิจารณาอยู่เท่านั้น เช่น เมื่อกำลังพิจารณาถึงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเงินกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติ (GNP) อยู่ PQ ก็จะต้องถึง GNP ซึ่งแสดงถึงข้อมูลของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นมาใหม่ V ในตัวอย่างนี้ก็จะเป็น Income Velocity คือแสดงถึงจำนวนครั้งของเงิน (M) ที่ได้ถูกใช้ไปสำหรับ GNP ซึ่งในกรณีนี้สมการที่ (4) ในบางครั้งก็อาจแสดงในรูป

$$MV = Y \quad (5)$$

โดย Y ผลิตภัณฑ์รวมประชาชาติ (GNP)

ในทางตรงกันข้ามนักเศรษฐศาสตร์ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายของเงินไปในสินค้าและบริการทั้งหมดที่มีการซื้อขาย คือพิจารณาถึงการซื้อขายสินค้าและบริการทั้งหมดที่เกิดขึ้น (All transection) รวมทั้งสินค้าที่ผลิตใหม่ และสินค้าที่ใช้แล้วนำมาซื้อขายกันใหม่ รวมตลอดถึงการซื้อขายแลกเปลี่ยนทางการเงิน (Financial transection) ทุกประเภทที่เกิดขึ้น ในกรณีนี้ PQ ก็จะมีมูลค่ามากกว่า GNP และ V ก็จะแสดงถึง transection Velocity คือจำนวนครั้งของเงินที่ได้ถูกใช้ไปในการซื้อขายสินค้า

และบริการทุกประเภทในช่วงระยะเวลาหนึ่งแน่นอนที่ว่า ค่าของ V ในกรณีนี้ต้องมีค่ามากกว่า ค่าของ Income Velocity ส่วน V และ V ของ Fisher ทั้งคู่แสดงถึง transection Velocity เพียงอย่างเดียว ในบางครั้งที่นักเศรษฐศาสตร์ต้องการที่จะพิจารณาในปัญหาที่ ต้องเกี่ยวข้องกับ transection Velocity เมื่อนั้นจึงจะใช้รูปแบบของสมการของ Fisher คือ

$$MV = PT \quad (6)$$

โดย M = จำนวนเฉลี่ยของเงินที่หมุนเวียนในระยะเวลาหนึ่ง

V = จำนวนครั้งที่ M ถูกใช้ไปในชื่อ PT

PT = มูลค่าที่เป็นเงินในการซื้อขายสินค้าในระบบ เศรษฐกิจในระยะเวลาหนึ่ง

ข้อแตกต่างระหว่างสมการที่ (5) และ (6) สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้ สมมติให้เงินเฉลี่ยในขณะใดขณะหนึ่งคือปี t มีค่าเท่ากับ 200 ล้านบาท และมูลค่าของผลิตภัณฑ์รวมประชาชาติ (Y) มีค่าเท่ากับ 900 ล้านบาท

จาก
$$MV = Y$$

เพราะฉะนั้น
$$200 \times V = 900 \text{ ล้านบาท}$$

V คือ Income Velocity จะมีค่าเท่ากับ 4.5 ใน term ของสมการที่ (5) ซึ่งก็แสดงว่าปริมาณเงินที่ถูกใช้ไป 4.5 ครั้งในการซื้อผลิตภัณฑ์รวมประชาชาติ ถ้าหากในปีต่อมาคือปี $t + 1$, M เพิ่มขึ้นเป็น 225 ล้านบาท และ Y เพิ่มขึ้นเป็น 1,125 ล้านบาท แล้ว ค่าของ V จะต้องเพิ่มขึ้นเป็น 5

ในทางตรงกันข้าม ถ้าหาก $M = 200$ ล้านในช่วงปี t และมูลค่าทั้งหมดของการแลกเปลี่ยน (All transection) สมมติว่ามีมูลค่าเท่ากับ 4,000 ล้านบาท แล้ว

จาก
$$MV = PT$$

แล้ว V จะต้องมีค่าเท่ากับ 20 ใน term ของสมการที่ (6) ถ้าหาก M เพิ่มขึ้นเป็น 225 ล้านบาท